

INITIATIEFADVIES

**Aanbevelingen met het oog op de hervorming van de
Beroepsinlevingsovereenkomst**

28 maart 2019

Initiatiefadvies	
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie – Werkgelegenheid – Fiscaliteit - Financiën
Aanvraag behandeld op	11 maart 2019
Advies uitgebracht door de plenaire zitting op	28 maart 2019

Vooraf

Sinds het begin van de huidige legislatuur heeft de Brusselse regering een aanzienlijke hervorming van de voorzieningen inzake stages en bedrijfsopleidingen ondernomen. Teneinde dit denkproces kracht bij te zetten, heeft zij de Raad gemandateerd om een werkgroep betreffende stages en bedrijfsopleidingen te sturen (WG “Stages”), in het kader van de taskforce Werkgelegenheid-Opleiding-Onderwijs-Onderneming. Deze werkgroep heeft een aantal aanbevelingen geformuleerd met het oog op de hervorming¹.

Tot de voorzieningen, waarop de hervorming betrekking heeft, behoort de beroepsinlevingsovereenkomst (BIO) waaraan bijzondere aandacht is gewijd. Deze overeenkomst werd opgericht door de programmawet van 2 augustus 2002 en wordt gedefinieerd als een overeenkomst waarbij een persoon, stagiair genoemd, in het kader van zijn opleiding kennis of bekwaamheden verwerft door middel van arbeidsprestaties verricht bij een werkgever (cf. artikel 104).

Een van de belangrijkste kenmerken van de BIO is haar aanvullend karakter, namelijk dat zij alle stagesituaties reglementeert waarvan de organisatie niet elders het voorwerp van een reglementering uitmaakt. Elke stage, die in België wordt georganiseerd, zou aldus wettelijk gedekt moeten zijn. Sommige stages worden evenwel nog steeds buiten elk wettelijk kader georganiseerd, met name de stages van ingezetenen uit het buitenland.

Wat betreft de BIO, heeft de Zesde Staatshervorming aan de Gemeenschappen een volledige bevoegdheid inzake wetgeving, uitvoering, controle en financiering toegekend. De Vlaamse gemeenschap, de Franse gemeenschap en de Franse gemeenschapscommissie oefenen voortaan deze bevoegdheid uit op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Raad beschouwt de communautarisering van deze voorziening als een gelegenheid die moet worden benut opdat een nieuwe reglementering op de BIO daadwerkelijk alle mogelijke stages en bedrijfsopleidingen zou dekken die niet aan een geldende reglementering zijn onderworpen, met inbegrip van de stages van buitenlandse studenten. Elke stage of bedrijfsopleiding, die buiten het kader van de BIO of van andere reglementaire bepalingen valt, zou bijgevolg met een arbeidsovereenkomst worden gelijkgesteld.

In een schrijven van 3 september 2018 vroeg de Minister van Economie en Tewerkstelling aan de Raad om de WG “Stages” van de taskforce opnieuw te lanceren teneinde twee aanbevelingen van de strategische oriëntatienota inzake stages en bedrijfsopleidingen uit te voeren. Hiertoe behoort de hervorming van de BIO.

Dit initiatiefadvies bevat een gedetailleerde beschrijving van de aanbevelingen van de Raad op dit gebied.

Omdat voor zover hij weet de Vlaamse tegenhanger van deze voorziening (Beroepsinlevingsovereenkomst, BIO) niet het voorwerp van een evaluatie is geweest zoals dit voor de CIP wel het geval was, behoudt **de Raad** zich bovendien de mogelijkheid voor om in de toekomst een initiatiefadvies hieromtrent uit te brengen.

---

¹ Deze aanbevelingen werden vastgelegd in een strategische oriëntatienota inzake stages en bedrijfsopleidingen die op 4 maart 2016 werd gepubliceerd.

Advies

De Raad betreurt het laattijdig karakter van de uitvoering van de werkzaamheden voor de hervorming van de BIO. Dit maakt elke nieuwe reglementering voor de komende verkiezingen nagenoeg onmogelijk. Dit dossier was nochtans opgenomen in het Opleidingsplan 2020 dat bepaalt dat “de Beroepsinlevingsovereenkomst aan een evaluatie wordt onderworpen met het oog op een hervorming”². Aangezien het bovendien een gedeelde prioriteit betreft, verwachtte **de Raad** dat het College van de Franse gemeenschapscommissie een hervorming zou voorstellen teneinde de aanzet te geven tot het overleg in het kader van dit dossier. Bij gebrek aan zo’n voorstel heeft **de Raad** ervoor gekozen om een initiatiefadvies uit te brengen dat tot het toekomstig denkproces van de bevoegde Executieven moet bijdragen.

De Raad heeft kennisgenomen van de eerste resultaten van de evaluatie van de BIO die op 22 januari 2019 door Bruxelles Formation tijdens een vergadering van de WG “Stages” werden voorgesteld. De bewoordingen van de vertegenwoordiger van Bruxelles Formation lijken te getuigen van een goede globale werking van deze voorziening, met weinig gekende afwijkingen wat betreft de aanwending ervan.

Op basis van de belangrijkste vaststellingen van de evaluatie meent **de Raad** dat de BIO verder kan blijven werken zoals dat momenteel het geval is. Immers, de aanzienlijke toename van het aantal stagiairs met een BIO tijdens de laatste jaren toont aan dat deze voorziening werkt en verder moet worden gestimuleerd. Uit de ervaring verworven door Bruxelles Formation blijkt bovendien dat de BIO zichzelf reguleert, althans in zekere mate, en dit ondanks een nogal soepel reglementair kader, wat ertoe aanzet om op dezelfde wijze verder te werken. **De Raad** formuleert ten hoogste de volgende aanbevelingen, voor het weinig waarschijnlijk geval dat het College de voorziening in de loop van deze legislatuur zou willen herzien :

1. de vaststelling van een maximale vergoeding (bijvoorbeeld minder dan het dubbel van de huidige minimumvergoeding). Bruxelles Formation heeft namelijk opgemerkt dat de vergoedingen in bepaalde gevallen meer dan het dubbel van de minimumvergoeding bedragen, waardoor men zou kunnen denken dat het om verhuilde arbeidscontracten gaat ;
2. de beperking van de duur tot maximum 6 maanden, een periode die kan worden hernieuwd, zoals dat het geval is bij de Vlaamse gemeenschap sedert de hervorming van het *werkplekieren* op 1 september 2018 ;
3. het toevertrouwen van de omkadering van de voorziening aan Bruxelles Formation.

De Raad uit evenwel zijn bezorgdheid over het feit dat de cijfers, die door Bruxelles Formation zijn voorgesteld, de realiteit kunnen onderschatten. Er lijkt namelijk een zekere ondoorzichtigheid te bestaan, meer bepaald wat betreft de stagiairs die uit het buitenland afkomstig zijn. Hierdoor kan men vermoeden dat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stages worden georganiseerd die nergens geregistreerd zijn, terwijl deze door de programmawet van 2002 zouden moeten worden gedekt. Dat is de reden waarom **de Raad** van mening is dat men er zich, voor elke meer diepgaande hervorming van de voorziening, van moet vergewissen dat de BIO wel degelijk op alle stages wordt toegepast die in het Brussels gewest worden georganiseerd en niet onder een bijzondere reglementering vallen. **De Raad** vraagt daarom met aandrang dat de inspectiediensten van het Gewest, de Vlaamse en Franse gemeenschap zouden samenwerken, bijvoorbeeld op basis van een samenwerkingsakkoord, om de

---

² Opleidingsplan 2020, bladzijde 20.

onregelmatigheden op dit vlak te kunnen vaststellen. Deze diensten zijn namelijk samen bevoegd op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Daarnaast herhaalt **de Raad** dat de BIO onderworpen is aan de regelgeving inzake het onthaal van stagiairs in de onderneming, die bepaalt dat « *Ter toepassing van de punten 8 en 9 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 9 maart 1972 betreffende de ondernemingsraden wordt de ondernemingsraad, in de ondernemingen waar een dergelijke raad is opgericht, vooraf ingelicht en geraadpleegd over de voorgenomen maatregelen en de aan te wenden middelen om het onthaal te organiseren en kan hij advies uitbrengen over de tenuitvoerlegging ervan. De syndicale afvaardiging is bevoegd inzake onthaal, overeenkomstig de artikelen 11 en 14 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 mei 1971 betreffende het statuut van de syndicale afvaardigingen van het personeel van de ondernemingen* » (art. 4 van de cao nr. 22 van 26 juni 1975 betreffende het onthaal en de aanpassing van de werknemers in de onderneming).

Daarnaast stelt het vraagstuk van de buitenlandse stagiairs die door geen enkele wetgeving zijn omkaderd, de kwestie op van de reglementering die erop van toepassing is. **De Raad** is van mening dat een juridische analyse van de hieromtrent toepasselijke, meer bepaald Europese, regelgevingen een duidelijkere kijk hierop zou toelaten en in tweede instantie de hervorming van de BIO zou kunnen ondersteunen op basis van gecontroleerde en goed onderbouwde elementen.

In het kader van een eerste analyse gaat **de Raad** ervan uit dat deze overeenkomst onder de toepassing valt van de Verordening nr. 593/2008 van 17.6.2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, of desgevallend (indien het element van het vreemdelingschap zich buiten de Europese Unie situeert) van de overeenkomstige bepalingen van het Belgisch wetboek van internationaal privaatrecht.

De BIO omvat arbeidsprestaties en een vergoeding (basiselementen voor een arbeidscontract in de generieke betekenis van het woord) en zou volgens **de Raad** onder de notie van “individuele arbeidsovereenkomst” kunnen vallen, in de zin van artikel 8 van deze verordening. Dat zou betekenen dat de partijen kunnen kiezen welke wetgeving op hun overeenkomst van toepassing is, zonder de werknemer evenwel de bescherming te kunnen ontzeggen van de dwingende bepalingen van de wetgeving van het land waar hij zijn werk uitvoert. Een argument in het voordeel van deze interpretatie is het feit dat een stagiair met een BIO als een werknemer in de eigenlijke betekenis van de term een zwakke partij aan het contract is, zoals gezegd in considerans 23 van de preambule van de Verordening, en een analoge bescherming verdient.

Bij gebrek hieraan, beschouwt **hij** de BIO als een contract in de generieke betekenis van het woord. Dat zou betekenen dat de partijen vrij zijn om de wet te kiezen die van toepassing is, evenwel onder voorbehoud van de toepassing van de “politiewetten” van het land waar de overeenkomst wordt uitgevoerd (artikel 9). Dit voorbehoud is trouwens eveneens van toepassing op de arbeidscontracten.

De Raad meent dat de verplichting tot een minimale vergoeding, evenals deze om een opleidingsprogramma op te stellen dat door een bevoegde Belgische autoriteit is goedgekeurd (te Brussel gaat het om Bruxelles Formation en de VDAB) tot de dwingende bepalingen behoren in de zin van artikel 8 of - bij gebrek hieraan - tot de “politiewetten” in de zin van artikel 9, waarvan de partijen niet mogen afwijken, ook al zijn deze bovendien en door keuze aan een buitenlandse wetgeving onderworpen. De buitenlandse opleidings- of onderwijsinstelling zou samenwerkingsovereenkomsten moeten sluiten met de bevoegde Belgische instellingen.

Op basis van de elementen die voorafgaan, vraagt **de Raad** aan de Minister van Beroepsopleiding om een juridische studie te wijden aan de reglementeringen die op buitenlandse stagiairs van toepassing zijn. Deze studie zou deze eerste analyse van de Raad vervolledigen. Hij vraagt tevens om de resultaten van de studie met de sociale gesprekspartners te delen om vervolgens het noodzakelijk overleg te organiseren met het oog op de volledige hervorming van de BIO.

Er wordt aan de Minister van Tewerkstelling gevraagd om eveneens de juridische mogelijkheden van het Gewest te onderzoeken om in deze materie te legifereren, in toepassing van de bijzondere wet met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, waarbij aan het Gewest bijzondere bevoegdheden worden verleend inzake reconversie en beroepsheroriëntering (artikel 4, 16°)³.

*
*   *
*

---

³ « *het opzetten van programma's voor beroepsopleidingen voor zover deze kaderen in het werkgelegenheidsbeleid en rekening houden met het specifieke karakter van Brussel* »